

Sygn. akt VIII Cz 365/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia :	SO. Jadwiga Siedlaczek (spr.)
Sędziowie:	SO. Rafał Krawczyk, SO. Hanna Matuszewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 czerwca 2013 r.

sprawy z wniosku : **H. B., R. B., M. B. (1), M. B. (2)**

o dział spadku po S. B.

na skutek zażalenia wnioskodawców: **H. B., R. B., M. B. (1), M. B. (2)**

od postanowienia Sądu Rejonowego **w Toruniu**

z dnia **22 maja 2013r.**

sygn. akt **XI Ns 98/13**

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy H. B., R. B., M. B. (1), M. B. (2) wnosili o przeprowadzenie na zgodny wniosek działu spadku po S. B. zmarłym (...). Wnioskodawcy załączyli postanowienie z dnia 31 października 2012r. o stwierdzeniu nabycia spadku po S. B.. Z postanowienia wynika iż wszyscy wnioskodawcy dziedziczą spadek po 1/4 części. Następnie w piśmie procesowym z dnia 12 marca 2012r. wszyscy wnioskodawcy zgodnie oświadczyli iż cały spadek w wyniku zgodnego działu spadku ma przypaść żonie spadkodawcy H. B. – bez obowiązku spłat na rzecz pozostałych spadkobierców(k.57akt). Na rozprawie w dniu 22 maja 2013r. wnioskodawcy zawarli ugodę co do działu spadku polegającą na tym, że wszystkie składniki majątku spadkowego przyznane zostały na wyłączną własność H. B., bez obowiązku spłat z tytułu wyrównania udziałów na rzecz pozostałych spadkobierców (wnioskodawców).

Treść ugody została spisana w protokole rozprawy i podpisana przez wszystkich wnioskodawców :H. B., R. B., M. B. (1), M. B. (2)

Postanowieniem z dnia 22 maja 2013r. Sąd Rejonowy i umorzył postępowanie uznając , że ugoda jest zgodna z prawem , z zasadami współżycia społecznego i nie zmierza do obejścia prawa.

Wszyscy wnioskodawcy tj. H. B., R. B., M. B. (1), M. B. (2) złożyli zażalenie na powyższe postanowienie. W zażaleniu podnosili, iż nie zgadzają się aby cały majątek otrzymała H. B. i wnosili o dokonanie fizycznego podziału działek wchodzących w skład spadku. Nie podnosili żadnych zarzutów co do zawartej ugody.

SĄD OKREGOWY zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawców nie zasługuje na uwzględnienie i jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Zgodnie z przepisem art. 223 § 1 k.p.c. przewodniczący powinien we właściwej chwili skłaniać strony do pojednania, zwłaszcza na pierwszym posiedzeniu, po wstępnym wyjaśnieniu stanowiska stron. Osnowa ugody zawartej przed sądem powinna być wciągnięta do protokołu rozprawy i stwierdzona podpisami stron. Ugoda zwarta przed Sądem podlega weryfikacji przez Sąd z punktu widzenia przesłanek określonych w przepisie art. 203 § 4 k.p.c. tj. zgodności z prawem, zasadami współżycia społecznego i zamiaru obejścia prawa.

Z zacytowanych norm wynika jednoznacznie, że na Sądzie spoczywa szczególna rola dążenia do ugodowego załatwienia sprawy.

W toku niniejszej sprawy strony zawarły ugodę, która regulowała kwestie podziału majątku i działu spadku, wskazywała jakie składniki komu zostają przyznane. W związku z tym postępowanie zostało umorzone w myśl przepisu art. 355 § 1 k.p.c.

Ugoda sądowa ma dwoisty charakter, łączący elementy materialnoprawne i procesowe. Jest czynnością procesową uprawnionych podmiotów, umożliwiającą wyłączenie dalszego postępowania sądowego co do istoty sprawy i prowadzącą do umorzenia postępowania (art. 223 k.p.c. w związku z art. 203 § 4 k.p.c. i art. 355 § 1 k.p.c.). Jest też czynnością prawną (umową, ugodą w rozumieniu art. 917 k.c.).

Wyrażenie zgody na zawarcie ugody, a więc i na zakończenie postępowania sądowego, może być jako czynność procesowa odwołana z przyczyn uzasadnionych aż do chwili uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania.

Nie ulega wątpliwości, że badanie dopuszczalności uchylenia się od skutków oświadczenia woli zawartego w ugodzie sądowej może być dokonane także w postępowaniu, w którym to oświadczenie zostało złożone. Względy ekonomii procesowej przemawiają bowiem stanowczo za tym, aby w wypadku gdy uchylenie się od skutków prawnych ugody nastąpiło przed prawomocnym zakończeniem dotychczasowego postępowania, jeszcze w tym postępowaniu wyjaśnić kwestię skuteczności bądź bezskuteczności ugody.

Powyższe nie oznacza jednak, że samo złożenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych ugody wystarcza do uwzględnienia zażalenia na postanowienie umarzające postępowanie. Tym bardziej nie może niweczyć ugody oświadczenie stron, iż nie zgadzają się z treścią ugody bez wskazania przyczyn zmiany stanowiska.

Nie można bowiem zniweczyć ugody bez uzasadnionych przyczyn. Wskazywanie na "odwołalność ugody jako czynności procesowej" oznacza tylko tyle, że nie jest ona nieodwołalna. W dalszej kolejności wskazać trzeba, że zgodnie z art. 918 § 1 k.c. nawet uchylenie się od skutków prawnych ugody - zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści ugody obie strony uważały za niewątpliwy, a spór albo niepewność nie powstałyby, gdyby w chwili zawarcia ugody strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy. W niniejszej sprawie wnioskodawcy nie wskazują na żadne okoliczności, nie wskazują na to aby działali on pod wpływem błędu co do stanu faktycznego. Należy bowiem zauważyć, że podstawą do uchylenia postanowienia powinien być błąd co do stanu faktycznego, który tak wnioskodawcy w chwili zawierania ugody uważali za niewątpliwy, a okazał się on inny. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. Wnioskodawcy przedstawili zgodny sposób podziału nie tylko zawierając ugodę ale i we wcześniejszym piśmie.

Niefrażliwość w tym względzie może obciążać wyłącznie stronę ugody ponieważ wszystkie podnoszone okoliczności mogły być przedmiotem wzajemnych negocjacji stron i czynionych w ich wyniku ustępstw. W przypadku zawarcia ugody Sąd w ogóle nie rozstrzyga od kogo, komu i jakie spłaty się należą, kto i jaki majątek otrzymuje ponieważ z istoty ugody, która jest umową stron wynika, że kwestię tą uzgadniają między sobą strony. Sąd ocenia zawartą ugode wyłącznie z punktu widzenia jej zgodności z prawem, zasadami współżycia społecznego i zamiaru obejścia prawa. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, że z punktu widzenia tych przesłanek ugoda zawarta pomiędzy stronami była dopuszczalna.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił zażalenie uznając je za nieuzasadnione w myśl art. 385 kpc w zw. z art.397 §2 kpc i art.13 §2 kpc.